

Vergaderjaar 1987-1988

20 080

Wijziging van de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs en de Overgangswet ISOVSO met betrekking tot het aanbrengen van enige wijzigingen van aanvullende, wetstechnische en uitvoeringstechnische aard

Nr. 11

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG

Ontvangen 30 augustus 1988

I. ALGEMEEN

Gaarne wil ik in deze nota naar aanleiding van het eindverslag reageren op de vragen en opmerkingen die de vaste Commissie voor Onderwijs en Wetenschappen in het eindverslag heeft opgenomen.

II. ARTIKELEN

Artikel I (Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs)

Onderdeel A (artikel 3)

Met betrekking tot de toevoeging van het zevende lid aan artikel 3 vragen de leden van de C.D.A.-fractie zich af of de in dat lid bedoelde afwijking van de benoembaarheidseisen niet aan de inspecteur moet worden gemeld.

Nadere bezinning op dit punt heeft mij doen besluiten in een bij deze nota naar aanleiding van het eindverslag gevoegde nota van wijziging een aanvullende bepaling voor te stellen in de zin als door de leden van de C.D.A.-fractie bedoeld. Opgemerkt zij evenwel dat de inspecteur in het kader van zijn algemene toezichthoudende taak reeds over de mogelijkheid beschikte op de uitvoering van de voorgestelde afwijkingsmogelijkheid toe te zien. Dit neemt echter niet weg, dat een verplichte melding zowel de individuele inspecteur als het ministerie beter in staat stelt inzicht te verkrijgen in de omstandigheden waaronder en de mate waarin de bepaling wordt toegepast.

De leden van de C.D.A.-fractie gaan voorts in op de oplossing die is getroffen voor de problematiek die zich voordeed ten aanzien van een bevoegdheidsregeling voor het vak algemene technieken (A.T.)

Ik merk hierover het volgende op. Om te voldoen aan de in artikel 13, tweede lid, van de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voort-

gezet speciaal onderwijs (ISOVSO) neergelegde verplichting om naast de in het eerste lid van dat artikel genoemde vakken tenminste twee vakken uit het voortgezet onderwijs in het onderwijsprogramma op te nemen, hebben zeer veel scholen voor (speciaal en) voortgezet speciaal onderwijs gekozen voor A.T. als een van die twee vakken. Deze keuze werd gestoeld op het feit dat binnen dit vakgebied tal van activiteiten worden onderscheiden, waaraan juist in de praktijk van het voortgezet speciaal onderwijs behoefte bestaat. Een ernstig probleem bleek in dit verband echter het ontbreken van een bevoegdheidsregeling voor A.T. met als gevolg grote onduidelijkheid bij de scholen en een dreigende stagnatie van het onderwijs op dit punt. Bij het voortgezet onderwijs is enkele jaren geleden – in afwachting van de afronding van de inhoudelijke discussie rond het vakgebied A.T. – een voorlopige bevoegdheidsregeling getroffen, gestoeld op artikel 114 van de Overgangswet W.V.O. Waar het bevoegdheidensysteem voor het voortgezet speciaal onderwijs een afgeleide is van dat voor het voortgezet onderwijs, leek een voor de hand liggende oplossing van het gesignaleerde probleem de voorlopige regeling van het voortgezet onderwijs van overeenkomstige toepassing te verklaren. Het ontbreken van een wettelijke basis daarvoor zorgde echter voor een complicatie waarvoor op korte termijn geen oplossing kon worden geboden. Dit gegeven afwegende tegen de inmiddels in het veld ontstane onrust en de dreigende stagnatie van het onderwijs besloot mijn ambtsvoorganger, vooruitlopend op die wettelijke basis, de voorlopige bevoegdheidsregeling voor A.T. in het voortgezet onderwijs van overeenkomstige toepassing te verklaren voor het voortgezet speciaal onderwijs. Zijn opvatting dat het hier onderwijskundig gezien om een verantwoorde zaak ging – een opvatting die ik deel – droeg met name tot deze beslissing bij.

Samenvattend kan mijns inziens worden gesteld dat hier sprake was van een uitzonderlijke situatie, waarin een oplossing dringend geboden, doch op korte termijn niet langs de weg van formele wetgeving te realiseren was. De hier gekozen weg is – dat moge uit het voorgaande duidelijk zijn – zeker niet maatgevend voor de wijze waarop de onderwijsregelgeving tot stand komt. De vraag of een dergelijke handelwijze in de toekomst meer en meer beleid gaat worden, beantwoord ik derhalve ontkennend.

De leden van de P.v.d.A.-fractie vragen wat er de oorzaak van is dat de definitieve bevoegdheidsregeling voor het vakgebied A.T. nog niet tot stand is gekomen en binnen welke termijn een wettelijke regeling is voorzien.

Het tijdstip voor de totstandkoming van de definitieve bevoegdheidsregeling voor A.T. hangt samen met de beleidsontwikkeling rond dit vakgebied. Gezien het verloop van deze ontwikkeling in de afgelopen jaren was het niet mogelijk een definitieve bevoegdheidsregeling te treffen. In 1985 verscheen de beleidsnotitie «Techniek en verzorging» waarin het voornemen het vak A.T. te splitsen in twee aparte vakken «techniek» en «verzorging» werd uitgewerkt (kamerstukken II, vergaderjaar 1984–1985, 19 127, nr. 2). De beleidsontwikkeling rond de invoering van de basisvorming in het voortgezet onderwijs heeft dit voornemen vervolgens doorkruist in die zin dat uitsluitend het onderdeel «techniek» onder bedoeld vakgebied zal zijn begrepen. Thans worden voorbereidingen getroffen om met ingang van 1 augustus 1989 de start van initiële lerarenopleidingen voor het vak techniek mogelijk te maken. Het streven is tijdig voor de start van deze opleidingen de definitieve bevoegdheidsregeling te treffen.

De leden van de C.D.A.-fractie vragen waarom er met betrekking tot het Fries in het (voortgezet) speciaal onderwijs in de hoeveelheid van opvattingen en adviezen die werden uitgebracht niet is uitgegaan van het Eindrapport van de Commissie Fries in het Buitengewoon Onderwijs van juli 1981. Voorts menen deze leden dat de uitspraken van de genoemde commissie niet serieus genomen zouden zijn. Onduidelijk is, waarom niet overeenkomstig het advies van de commissie aan verplichte aandacht voor Friese taal en cultuur gedacht zou kunnen worden.

De conclusie van de leden van de C.D.A.-fractie dat de uitspraken van de commissie niet serieus genomen zouden zijn, acht ik niet gerechtvaardigd. Het rapport van de commissie Fries in het Buitengewoon Onderwijs is aanleiding geweest tot het opstellen van een beleidsnotitie. Over het concept voor die beleidsnotitie zei de betrokken afdeling van de Onderwijsraad bij haar advies van 29 mei 1985, kenmerk OR 1/100650 LO: «Terecht is daarin naar haar oordeel gekozen voor het zoveel mogelijk achterwege laten van verplichtingen en het overlaten aan de eigen verantwoordelijkheid van de schoolbesturen van het vaststellen van de wijze waarop aan de Friese taal en cultuur in het buitengewoon onderwijs in Friesland aandacht wordt besteed». Destijds is dus al een grote mate van eigen verantwoordelijkheid voor de schoolbesturen voorop gesteld. De beleidsnotitie heeft verder een belangrijke aanzet gegeven voor de formulering van de thans voorliggende wetsteksten. Overigens wijs ik met betrekking tot de aandacht voor de Friese taal en cultuur nog op artikel 11, tweede lid, van de ISOVSO waarin onder meer is bepaald dat het onderwijs zich richt op het verwerven van sociale en culturele vaardigheden. Voor de scholen in de provincie Friesland lijkt het mij niet goed mogelijk hieraan invulling te geven zonder mede aandacht te besteden aan de Friese taal en cultuur.

Voor wat betreft het facultatief stellen van het onderwijs in de Friese taal constateren de leden van de C.D.A.-fractie terecht een vrij grote overeenstemming. Naar ik heb begrepen, kunnen ook zij zich bij het facultatief stellen van dit onderwijs aansluiten. Voorts stel ik met genoegen vast dat deze leden ten aanzien van het Fries als voertaal opmerken dat op dit punt in verband met harmonisatie met de WBO slechts aan een facultatieve regeling gedacht zou kunnen worden.

Met betrekking tot de advisering door de Onderwijsraad vragen de leden van de C.D.A.-fractie naar het «eerder uitgebrachte advies» van de Onderwijsraad, waarvan in de memorie van toelichting sprake is (kamerstukken II, vergaderjaar 1986-1987, 20 080, nr. 3, blz. 2), aangezien in het eerste advies van 2 april 1986 niets over het Fries te vinden is.

Het «eerder uitgebrachte advies» van de Onderwijsraad waarover in de memorie van toelichting wordt gesproken, is het advies van 2 april 1986.

De constatering van de leden van de C.D.A.-fractie dat in dat advies niets over het Fries is te vinden, is juist, doch uit het stilzwijgen van de Onderwijsraad diende de conclusie te worden getrokken dat hij positief oordeelde over de in het concept-wetsvoorstel opgenomen regeling voor het Fries. Na ontvangst van de opvatting van gedeputeerde staten is met andere woorden aan de Onderwijsraad gevraagd of die opvatting voor de raad alsnog aanleiding zou kunnen zijn diens positieve oordeel bij te stellen/diens advies aan te vullen met opmerkingen over de regeling voor het Fries.

De leden van de P.v.d.A.-fractie verzoeken aan te geven waarom een facultatieve regeling voor het onderwijs in de Friese taal een betere bijdrage zou kunnen leveren aan het beleid dat is gericht op waar mogelijk terugplaatsing van leerlingen uit het (voortgezet) speciaal onderwijs naar het regulier onderwijs en of dat beleid niet juist reden is voor een imperatieve invoering.

Voor de mogelijkheid het onderwijs in de Friese taal verplicht te stellen

met een mogelijkheid tot ontheffing, heb ik uiteindelijk, mede op basis van de adviezen van gedeputeerde staten van Friesland en van de Onderwijsraad van 1 juli 1986 niet gekozen. Een facultatieve regeling biedt in mijn ogen een eenvoudiger oplossing voor de sterk verschillende situaties waarin de verschillende onderwijssoorten van het (voortgezet) speciaal onderwijs verkeren dan een regeling die vervolgens tot de nodige verzoeken om ontheffing aanleiding zal geven.

De leden van de P.v.d.A.-fractie vragen voorts of de scholen in Friesland al op de hoogte zijn gesteld van de mogelijkheid om per 1 augustus 1988 daadwerkelijk te kunnen aanvangen met het onderwijs in de Friese taal, terwijl zij tevens uiteengezet willen zien hoeveel scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs, verdeeld naar soort, er in Friesland zijn.

Omdat de parlementaire behandeling van het onderhavige wetsvoorstel nog niet is afgerond, zijn de scholen nog niet geïnformeerd. De bij deze nota naar aanleiding van het eindverslag gevoegde tabel 1 geeft een overzicht van het (voortgezet) speciaal onderwijs in Friesland.

De leden van de P.v.d.A.-fractie stellen tevens prijs op een overzicht waaruit blijkt hoeveel basisscholen geen ontheffing hebben gevraagd aan gedeputeerde staten van de verplichting tot het geven van onderwijs in de Friese taal, hoeveel scholen dat wel hebben gedaan en hoeveel scholen deze ontheffing ook daadwerkelijk hebben ontvangen gedurende de schooljaren 1985/1986, 1986/1987 en 1987/1988.

De bij deze nota naar aanleiding van het eindverslag gevoegde tabel 2 geeft het gevraagde overzicht.

De leden van de V.V.D.-fractie menen met mij dat een eventuele verplichting voor het onderwijs in het Fries nooit voor het gehele (voortgezet) speciaal onderwijs kan gelden en kunnen zich wat dat betreft vinden in de voorgestelde oplossing. Wel vragen zij zich af of het niet beter zou zijn om in delen van het (voortgezet) speciaal onderwijs, bijvoorbeeld het onderwijs aan kinderen met leer- en opvoedingsmoeilijkheden, het Fries verplicht te stellen.

Vanuit het perspectief van deregulering en autonomievergroting acht ik het niet wenselijk de regeling naar onderwijssoort te differentiëren door toch voor een aantal onderwijssoorten het Fries verplicht te stellen, met daaraan weer gekoppeld de mogelijkheid tot ontheffing. Het bevoegd gezag van een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs zal volgens het voorliggende wetsvoorstel met redenen omkleed moeten aangeven of en zo ja op welke wijze aandacht wordt besteed aan de Friese taal en cultuur. Voorts is in artikel 11, eerste lid, van de ISOVSO reeds bepaald dat het (voortgezet) speciaal onderwijs kinderen zo mogelijk dient te brengen tot het volgen van gewoon onderwijs in scholen voor basisonderwijs of voortgezet onderwijs. Deze beide voorschriften te zamen beschouwd houden in dat het niet goed denkbaar is dat het bevoegd gezag van een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs waar leerlingen worden opgevangen die te zijner tijd naar het regulier onderwijs kunnen worden teruggeplaatst, zo zonder meer aan het Fries voorbij zou kunnen gaan. Dit geldt te meer waar de inspecteur ingevolge artikel 21 van de ISOVSO zal nagaan of het schoolwerkplan aan de wettelijke voorschriften voldoet.

Onderdelen E en F (artikelen 25 en 26)

De leden van de C.D.A.-fractie vragen naar de betekenis van het woord «doelgroepenbeleid», vermeld in de memorie van antwoord, blz. 5.

Waar op blz. 5 van de memorie van antwoord werd verwezen naar het te voeren doelgroepenbeleid voor het (voortgezet) speciaal onderwijs, werd geduid op de ontwikkelingsperspectieven voor de «groepen van

voorzieningen» zoals die zijn weergegeven in de beleidsnotitie naar aanleiding van het advies van de Adviesraad voor het basisonderwijs, speciaal onderwijs en de opleidingen (ARBO). Over onder meer deze beleidsnotitie heeft op 26 februari 1987 overleg met de vaste Commissie voor Onderwijs en Wetenschappen uit de Tweede Kamer plaatsgevonden (kamerstukken II, vergaderjaar 1986-1987, 19 834, nrs. 1 t/m 3).

Onderdeel G (artikel 31)

De leden van de C.D.A.-fractie vragen of in januari veel examens worden gehouden en zo ja, welke dat zijn.

Het aantal examens dat in januari wordt gehouden, is aanzienlijk. Het betreft voor zover thans van belang examens voor (deelcertificaten voor) diploma's m.a.v.o., h.a.v.o., l.b.o. (i.b.o.), i.v.i.o. en voor zgn. praktijkdiploma's.

Onderdeel L (artikel 104)

Met betrekking tot artikel 104, derde lid, is de leden van de C.D.A.-fractie niet duidelijk waarom de zinsnede «in het kader van het evenwichtig geheel van onderwijsvoorzieningen» is opgenomen.

Het betreft hier een verduidelijking ten opzichte van de bestaande tekst van artikel 104, vierde lid, en wel op grond van de parlementaire behandeling van de Overgangswet ISOVSO. Tijdens die parlementaire behandeling werd geconcludeerd, dat het antwoord op de in artikel 104, vierde lid, van de ISOVSO impliciet opgenomen vraag «of aan de school behoefte bestaat» gelijk is aan het antwoord op de vraag of het bestaan van de school op grond van het evenwichtig geheel van onderwijsvoorzieningen onverminderd is vereist (kamerstukken II, vergaderjaar 1984-1985, 18 321, nr. 33, nota naar aanleiding van het eindverslag, blz. 20). Waar derhalve op grond van de wetshistorie de bepaling inzake de voortzetting van de bekostiging toch reeds in die zin dient te worden verstaan, dat daarvan slechts sprake zal kunnen zijn indien aan de school in het kader van het evenwichtig geheel van onderwijsvoorzieningen behoefte bestaat, verdient het aanbeveling dit in de wettekst zelf tot uitdrukking te brengen. In onderdeel L van artikel I is daartoe dan ook overgegaan. Ongerechtvaardigde verwachtingen bij schoolbesturen wegens een verkeerd begrip van de wettekst, mogelijk ook leidend tot onnodige beroepszaken, kunnen daarmee worden voorkomen.

Onderdeel La (artikel 104a)

Ten aanzien van de zinsnede «indien ten gevolge van de opheffing van de school, afhankelijk van de schoolsoort, regionaal, provinciaal dan wel landelijk niet meer zou zijn voorzien in voldoende gelegenheid tot het volgen van openbaar onderwijs» in het derde lid van artikel 104a vragen de leden van de C.D.A.-fractie waarom geen aansluiting is gezocht bij de voor het openbaar onderwijs in de artikelen 62 en 70 van de ISOVSO opgenomen redactie.

Naar aanleiding van deze vraag heb ik in de bij deze nota naar aanleiding van het eindverslag gevoegde nota van wijziging de redactie bijgesteld overeenkomstig het amendement-Franssen dat destijds leidde tot de thans in de artikelen 62 en 70 opgenomen redactie (kamerstukken II, vergaderjaar 1984-1985, 18 321, nr. 55). Wel heb ik de elementen «regionaal, provinciaal dan wel landelijk» gehandhaafd om tot uitdrukking te brengen dat de behoefte, afhankelijk van de in het geding zijnde schoolsoort, op de van toepassing zijnde schaal dient te bestaan.

Voor wat betreft de vraag van de leden van de C.D.A.-fractie waarom de voorliggende tekst is voorgesteld bij de nota van wijziging die was

gevoegd bij de memorie van antwoord merk ik op, dat dit is geschied naar aanleiding van daartoe strekkende vragen vanuit de Kamer, op gelijke wijze als de tekst thans is bijgesteld naar aanleiding van een daartoe strekkende vraag van de leden van de C.D.A.-fractie.

De leden van de fractie van de P.v.d.A. merken op dat de goedkeurende taak van gedeputeerde staten ten aanzien van een besluit van de gemeenteraad tot vermindering van het aantal openbare scholen wordt geschoven naar de minister en vragen een oordeel over de gedachtengang het gemeenteraadsbesluit afhankelijk van de schoolsoort (artikel 62, eerste lid, of artikel 70, eerste lid) te onderwerpen aan de goedkeuring van gedeputeerde staten, dan wel de minister.

Ook de leden van de V.V.D.-fractie vragen zich af of bij opheffing de toetsing in alle gevallen door de minister moet worden gedaan en of het niet beter is bij een regionale of provinciale functie van de betreffende onderwijsinstelling deze toetsing bij de provincie neer te leggen.

De gedachtengang van de leden van de fractie van de P.v.d.A. lijkt aan te sluiten bij de systematiek van de planprocedure waarin afhankelijk van de schoolsoort provinciale staten dan wel de minister het plan van nieuwe scholen vaststellen. Niet uit het oog mag echter worden verloren dat ook het provinciale plan van nieuwe scholen onderworpen is aan de goedkeuring van de minister. Bij de aanvang van de bekostiging ligt derhalve de eindbeslissing bij de minister, hetgeen niet onlogisch is aangezien deze ook voor het totstandkomen van die bekostiging moet zorgdragen. Ik acht het dan ook onjuist een beslissing over voortzetting van de bekostiging bij een andere instantie te leggen dan de instantie die gaat over de aanvang van de bekostiging en ook voor het totstandkomen van die bekostiging zorgdraagt. Dit betekent echter niet dat gedeputeerde staten in dezen geen rol zouden spelen. Artikel 104a, derde lid, bepaalt immers dat, voor zover het scholen betreft als bedoeld in artikel 62, eerste lid, de minister gedeputeerde staten van de betrokken provincie hoort. Derhalve vind ik geen aanleiding het voorstel van de leden van de P.v.d.A.-fractie over te nemen.

Artikel II (Overgangswet ISOVSO)

Onderdeel C (artikel E 3)

De leden van de C.D.A.-fractie vragen zich af welke juridische betekenis dient te worden gehecht aan het invoeren van een overgangsregeling met betrekking tot de artikelen 42, derde lid, 81, tweede lid, en 147 van het Besluit buitengewoon onderwijs 1967 nu de in artikel E 3 van de Overgangswet ISOVSO genoemde data 1 januari 1986 en 1 januari 1987 inmiddels zijn verstreken. Voorts vragen zij naar de gevolgen voor lopende beroepsprocedures.

Artikel E 3 van de Overgangswet ISOVSO voorziet voor scholen/afdelingen voor meervoudig gehandicapte kinderen niet in de mogelijkheid de rijksbijdrageverklaring af te geven. Desondanks ben ik geconfronteerd met verzoeken om voor dergelijke scholen/afdelingen de rijksbijdrage te verlenen. Om de start van deze nieuwe scholen/afdelingen in relatie tot de overige schoolsoorten niet te frustreren, heb ik deze verzoeken in behandeling genomen. Erop gelet, dat het nimmer in de bedoeling kan hebben gelegen de scholen/afdelingen voor meervoudig gehandicapte kinderen in het kader van artikel E 3 van de Overgangswet ISOVSO in een achtergestelde positie te plaatsen ten opzichte van de overige schoolsoorten en tevens erop gelet, dat gelijke gevallen gelijk behoren te worden behandeld, heb ik gemeend hiertoe over te kunnen gaan. Bepaald niet in de laatste plaats hebben hierbij voorts een rol gespeeld mijn veronderstelling aldus in de geest van de

wetgever te handelen en mijn vertrouwen dat de wetgever de basis voor de behandeling van de verzoeken alsnog in later stadium in artikel E 3 zou willen neerleggen. Het voorliggende wetsvoorstel strekt dan ook tot dit laatste. Voor wat betreft het aspect van de beroepsprocedures wordt door middel van de voorgestelde wijziging van artikel E 3 in het belang van de schoolbesturen voorkomen, dat naar aanleiding van kroonprocedures zou moeten worden geoordeeld, dat ik het verzoek niet-ontvankelijk had moeten verklaren, omdat een wettelijke grondslag voor het verzoek ontbrak. Het schoolbestuur zou dan verstoken blijven van een meer inhoudelijk oordeel over de aspecten van het verzoek en de beslissing daarop, dat mogelijk had kunnen resulteren in een voor het schoolbestuur positieve beslissing.

De leden van de C.D.A.-fractie vragen voorts of het reëel is om voor voorzieningen voor meervoudig gehandicapte kinderen, die worden gevraagd op grond van artikel E 3 van de Overgangswet ISOVSO, een rechtstreekse koppeling te laten gelden met de normen voor stichting in de ISOVSO.

Erop gelet, dat via de planprocedure ISOVSO eerst bekostiging kan plaatsvinden vanaf 1 januari 1986, maakt artikel E 3 van de Overgangswet ISOVSO het mogelijk tot 1 januari 1986 beslissingen te nemen op basis van het Besluit buitengewoon onderwijs 1967, evenwel na toetsing aan de in de ISOVSO vervatte stichtingsnormen. Verzoeken om de rijksbijdrage te verlenen voor voorzieningen voor meervoudig gehandicapte kinderen dienden onder deze omstandigheden mijns inziens op gelijke wijze te worden behandeld als verzoeken met betrekking tot de overige scholen/afdelingen, hetgeen met zich bracht, dat dergelijke verzoeken werden getoetst aan de in de ISOVSO vervatte stichtingsnormen.

Naar aanleiding van de vraag van de leden van de C.D.A.-fractie waarom in onderdeel C van artikel II geen aandacht is geschonken aan artikel 94, vijfde lid, van het Besluit buitengewoon onderwijs 1967 wijs ik erop, dat geen verzoeken om een rijksbijdrage te verlenen als bedoeld in dit artikellid zijn ingediend, zodat het treffen van een overgangsregeling op dit punt mijns inziens niet relevant is.

De leden zijn er voorts in geïnteresseerd welke gevallen door het ontbreken van de nu voorgestelde bepalingen niet zijn gehonoreerd.

Dergelijke gevallen zijn er niet. Zoals hierboven reeds is gesteld, is immers om de daar aangegeven redenen gehandeld alsof de onderhavige bepalingen wel in artikel E 3 van de Overgangswet ISOVSO waren opgenomen.

Met betrekking tot de door de leden van de C.D.A.-fractie gestelde vragen over het voorgestelde lid 3c van artikel E 3, waarin geen sprake is van een vóór 1 januari 1986 afgegeven verklaring, merk ik het volgende op.

In de loop van het jaar 1986 ben ik geconfronteerd met de voorgenomen opening van een afdeling voor zeer moeilijk lerende kinderen aan een school voor moeilijk lerende kinderen, ten behoeve waarvan de voorzieningen in de huisvesting op grond van een in het verleden afgegeven verklaring van toestemming ingevolge de Wet beheersing huisvestingsvoorzieningen k.o.-l.o. reeds waren gerealiseerd. Deze afdeling zou echter niet voor bekostiging in aanmerking kunnen komen, omdat het schoolbestuur had nagelaten te bevorderen, dat de afdeling werd opgenomen in het provinciale plan van nieuwe scholen voor de jaren 1986 tot en met 1989. De oorzaak hiervan was dat het schoolbestuur in de veronderstelling verkeerde nog op basis van de wetgeving uit het verleden met de afdeling te kunnen starten. Aangezien deze afdeling blijkens toetsing mijnerzijds wel voldeed aan de regelen en voorwaarden van de ISOVSO heb ik, in het belang van de in het geding zijnde

kinderen, gemeend de rijksbijdrage te moeten verlenen. Ik ben er daarbij van uit gegaan dat de wetgever, om onnodige vertraging bij de start van genoemde afdeling te voorkomen, de basis voor deze beslissing achteraf in artikel E 3 zou willen neerleggen. Een zodanig voorbehoud heb ik overigens ook in de afgegeven beschikking opgenomen. Het is met het oog op deze afdeling, dat de datum 1 januari 1986 niet in het voorgestelde lid 3c is opgenomen.

De leden van de C.D.A.-fractie stellen voorts prijs op een juridische toelichting op het ontbreken van een verwijzing in het voorgestelde lid 3a van artikel E 3 naar de artikelen 147 en 147a van het Besluit buitengewoon onderwijs 1967 en over het ontbreken van een verwijzing in het voorgestelde lid 3c van artikel E 3 naar artikel 94 van dit besluit, terwijl in lid 3b van artikel E 3 wel een verwijzing is opgenomen naar de artikelen 42, derde lid, en 81, tweede lid, van meergenoemd besluit.

Bedoelde verwijzingen zouden reeds daarom niet op hun plaats zijn, omdat in de artikelen 147a en 94 van het Besluit buitengewoon onderwijs 1967 geen sprake is van een rijksbijdrageverklaring, waarom een schoolbestuur – in tegenstelling tot de gevallen waarop de artikelen 42, derde lid, en 81, tweede lid, van het besluit zien – moest verzoeken. Voor zover de toelichting wordt gewenst met betrekking tot artikel 147 van het besluit verwijs ik naar de voorgestelde tekst van het tweede lid van artikel E 3.

Artikel III

Tot slot stellen de leden van de C.D.A.-fractie met verbazing te hebben kennis genomen van de slotpassage in de memorie van antwoord betreffende berichtgeving bij circulaire.

Naar ik aanneem zal zijn bedoeld op de toelichting bij de nota van wijziging. Deze passage is geschreven vanuit de verwachting dat de parlementaire behandeling van het onderhavige wetsvoorstel weliswaar vóór 1 augustus 1988 zou zijn afgerond, doch dat de plaatsing in het Staatsblad niet meer vóór 1 augustus 1988 zou kunnen geschieden. Zoals hierboven reeds werd opgemerkt met betrekking tot artikel I, onderdelen B, C en D, is, nu de parlementaire behandeling nog niet is afgerond, vanzelfsprekend geer: berichtgeving naar de scholen uitgegaan. Gelet op het stadium waarin de parlementaire behandeling zich bevindt, heb ik de inwerkingtreding van de onderdelen betreffende het onderwijs in de Friese taal thans gesteld op 1 januari 1989.

De Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
N. J. Ginjaar-Maas

Tabel 1. Speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs in Friesland naar onderwijssoort en schooltype

(Voortgezet) speciaal onderwijs aan:	Aantal scholen voor speciaal onderwijs:	Aantal scholen voor voortgezet speciaal onderwijs:	Aantal scholen voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs:	Aantal afdelingen:
Slechthorende kinderen	1			
Kinderen met ernstige spraakmoeilijkheden				1
Lichamelijk gehandcapte kinderen			1	
Kinderen die zijn opgenomen in ziekenhuizen	1			
Langdurig zieke kinderen			2	
Moeilijk lerende kinderen	8	5	3	
Zeer moeilijk lerende kinderen	3		3	5
Kinderen met leer- en opvoedingsmoeilijkheden	3		5	
Meervoudig gehandicapte kinderen (i.c. z.m.l.k. + l.g.)	1			
In hun ontwikkeling bedreigde kleuters				4
Totaal	17	5	14	10

Tabel 2. Ontheffingen van het geven van onderwijs in de Friese taal in het basisonderwijs

Schooljaar	1985/1986		1986/1987		1987/1988	
Aantal basisscholen in Friesland	577		577		577	
Aangevraagde (A) en verleende (V) ontheffingen	A	V	A	V	A	V
- Weststellingwerf	26	26	26	26	27	27
- Ooststellingwerf	16	16	16	16	15	15
- Smallingerland	2	1	-	-	-	-
- Waddeneilanden	13	13	13	13	13	13
Totaal	57	56	55	55	55	55